

DISTRIKTSPLAN FOR RBD 28 CUOKCAVUOTNA / BERGSFJORD

Dokumenteier: Reinbeitedistrikt 28 Cuokcavuotna

v/ **Styrets leder:** Anders Johansen Hætta

Nestleder: Mikkil Nils Johansen Oskal

Styremedlem: Berit Inger Johansdatter Hætta

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Innholdsfortegnelse

Innhold

No table of contents entries found.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Forord

Reinbeitedistrikt 28 Cuokcavuotna/Bergsfjord, heretter RBD 28, driver med reindriftnæringen i Kautokeino kommune, Alta kommune og Loppa kommune. I lov om reindrift (reindriftsloven) §62. *Distriktsplaner* er det bestemt at distriktet utarbeider en distriktsplan som inneholder de opplysninger om virksomheter i distriktet som er nødvendig for offentlige planlegging. RBD 28 distriktsplan beskriver reinbeiteområder for reineiere tilhørende RBD 28. Distriktsplanen beskriver også årstidsbeiter, flyttveier, trekkleie og andre viktige forhold som er viktig og nødvendig for offentlig planlegging.

Selv om denne planen foreligger, er det lovfestet at offentlig planlegging skal ha god kommunikasjon med RBD 28 ved oppstartsfasen for et eventuelt plan som er i RBD 28 reinbeiteområder, da også flyttveier og trekkleier. [Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold \(sameloven\) - Lovdata](#). Offentlig planleggere er pliktig til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker om lokale forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke RBD 28 næring og interesser direkte.

Distriktsplanen bygger på reindriftsloven av 1.juli 2007 [Lov om reindrift \(reindriftsloven\) - Lovdata](#), og er tilpasset de lokale forhold i RBD 28.

Formålet med denne offentlige planen er å synliggjøre og beskrive reindriften i lokalområdet og de hensynene som gjør seg gjeldende. Distriktsplanen sendes planmyndighetene. Planmyndigheter skal ha kunnskap om reindriften i lokalområder, slik at de har grunnlag for å fatte beslutninger som ivaretar reindriften interesser og utviklingsmuligheter. Planmyndigheter skal innhente kunnskapsgrunnlaget fra RBD 28, om det er manglende.

Denne distriktsplanen vil være med på å synliggjøre reindriften interesser, verdier og samfunnsansvar. Distriktsplanen må sees i sammenheng med gjeldende reindriftskart.

Reinbeitedistriktet er organisert med eget styre og leder som er valgt av årlige årsmøter, jf. reindriftslovens § 49. Distriktet er en privatrettslig, selvstendig høringsinstans. Alle saker der hvor reinbeitedistriktets interesser vil kunne bli berørt, skal forelegges for distriktet. Offentlig myndighet

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

har konsultasjonsplikt med reinbeitedistriktet i alle saker hvor som berører reinbeitedistriktets interesser.

For å forstå distriktsplanen best mulig så er det laget en oversikt over nyttige begreper i reindrifta. Oversikten finner du bakerst i dokumentet.

Distriktsplanen er bygd opp slik at innledningsvis vil det være generell informasjon om blant annet reindriftras rettsgrunnlag, arealinngrep i reindrift og reindriftras medvirkning i planprosesser, før selve beskrivelsen av distriktet

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

1. Innledning

1.1 Reindriftas rettsgrunnlag

Den samiske reindriftsretten hviler på et selvstendig rettsgrunnlag i kraft av alder tids bruk og sedvane, og er en bruksrett på statlig og privat grunn, innenfor det samiske reinbeiteområdet. Innholdet i denne retten fremkommer i planens pkt. 2.2 og 2.3.

Reindriftsutøverne oppfatter disse rettighetene som naturlige deler av næringen og ser derfor på de ulike elementene som en helhet.

Reindrifta er regulert gjennom reindriftsloven av 1. juli 2007¹. Reindriftsloven konstituerer ikke reindriftsretten, men gir en nærmere definisjon av innholdet i disse rettighetene, samt en regulering og styring av utøvelsen.

Dette innebærer at reindriftas rettsstilling ikke er uttømmende regulert gjennom reindriftsloven. Loven må suppleres med rettigheter ervervet gjennom sedvane, alders tids bruk, særskilt rettsgrunnlag med videre. Reindriftsloven skal bidra til sikring av reindriftsarealene i det samiske reinbeiteområdet som reindriftas viktigste ressursgrunnlag. Ansvar for sikring av arealene påhviler både innehavere av reindriftsretten, øvrige rettighetshavere og myndighetene, jf. reindriftslovens § 1 *Lovens formål* andre ledd.

Rettsutviklingen de siste 10 årene har vært betydelig innenfor reindriftsretten. Rettspraksis, arbeidet med rammebetingelser i reindrifta og arbeidet frem mot den nye reindriftsloven, viser at reindrift har etablert særskilte rettigheter over den grunn de har disponert. Den nye reindriftsloven har en rekke bestemmelser som fremhever at det skal tas hensyn til rettigheter etablert på særskilt rettsgrunnlag, jf. reindriftslovens § 3.

Grunnlovens² § 108 forplikter både kommunale, regionale og statlige myndigheter til å gjøre hensynet til samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv til gjenstand for særskilt behandling og vurdering i samfunnsplanleggingen generelt, og i arealplanleggingen spesielt.

---

¹ Reindriftsloven: [Lov om reindrift \(reindriftsloven\) - Lovdata](#)

² Grunnloven: [Kongeriket Norges Grunnlov - Lovdata](#)

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Dette gjelder i samtlige kommuner og regioner hvor det utøves samisk reindrift.

I forholdet mellom det offentlige og reindriftnæringa er internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, av stor betydning. Konvensjoner setter grenser for hva lovgiver og forvaltning kan foreta seg når det gjelder den samiske reindriften, men det stilles også krav til myndighetene med sikte på å ivareta reindriftnæringa som et viktig grunnlag for samisk kultur og samfunnsliv.

Disse forpliktelsene følger ikke bare av grunnloven, men også av internasjonale forpliktelser, som ILO-konvensjon nr. 169³ om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater³ og FN-konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966⁴ Den siste konvensjonen er inkorporert i norsk lov gjennom menneskerettsloven av 1999⁵

Det følger av menneskerettighetsloven §3⁵, at FN-konvensjonen nevnt i menneskerettighetsloven §2⁵, skal ved motstrid gå foran bestemmelser i annen lovgivning. Dette har betydning for all forvaltning av reindriften, og den setter rammer for hvor mye en enkelt reieneier kan tåle av eks inngrep, før dette inngrepet er i et brudd på art 27. Reindriften er også beskyttet av Den europeiske menneskerettighetskonvensjons første tilleggsprotokoll artikkel 1 (EMK P1-1)⁶. Forpliktelsene som følger av ovennevnte konvensjoner omfattes også av plan -og bygningsloven⁷, må ivaretas gjennom praktisering av plan- og bygningsloven, jf. §§ 3-1, fjerde ledd⁷. Nærmere informasjon om denne finnes i «Sametingets planveileder»⁸.

Siden reindriften bruker store arealer, vil øvrig lovgivning og myndighetsutøvelse knyttet til arealforvaltning være viktig for næringa. Av lover kan særlig nevnes plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven, dyrevelferdsloven, mineralloven, jordloven energiloven og kulturminneloven m.m. Forholdet mellom det offentlige og reindriftnæringa bestemmes dermed i stor grad også av denne type lovgivning. I tillegg kan ulike forhold som gjelder staten som grunneier og Finnmarkseiendommen trekkes fram. Det foreligger også statsgrunn i landet for øvrig, og

³ ILO-169: [Microsoft Word - ILO_norsk_070507 ENDELIG NORSK VERSJON 4 .doc \(regjeringen.no\)](#)

⁴ SP konvensjona. [FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter \(ICCPR\) - regjeringen.no](#)

⁵ Menneskerettsloven: [Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett \(menneskerettsloven\) - Lovdata](#)

⁶ Den europeiske menneskerettighetskonvensjons første tilleggsprotokoll artikkel 1 [Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett \(menneskerettsloven\) - Vedlegg 2. Den europeiske menneskerettskonvensjon med protokoller \(norsk oversettelse\)1 - Lovdata](#)

⁷ Plan- og bygningsloven: [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\) - Kapittel 31. Krav til eksisterende byggverk - Lovdata](#)

⁸ Sametingets planveileder: [Sametingets planveileder - Sametinget](#)

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

forvaltningen av disse arealer kan ha stor betydning for reindrifta i de aktuelle områdene. Fjellogen har ingen konkrete bestemmelser om reindriftras rettigheter, men etter særskilt bestemmelse kan reindriftnæringa være representert i fjellstyret, jf. § 3 sjette ledd⁹.

1.2 Reindrift og ekspropriasjon

Ved inngrep i reindriftrrettigheter der distriktet og tiltakshaver ikke kommer til enighet ved privatrettslig avtale, skal distriktet ytes erstatning i samsvar med alminnelige ekspropriasjonsrettslige grunnsetninger jf. reindriftrlovens § 4¹⁰. For distriktets vedkommende skal hvert inngrep vurderes konkret for å se hvorvidt det utløser en erstatning.

1.3 Reindrift og naturmangfoldloven

Målet med loven er en bedre forvaltning av norsk natur gjennom bærekraftig bruk og vern, også som grunnlag for samisk kultur jf. naturmangfoldloven § 1¹¹

Loven pålegger vedtaksmyndighetene en særlig plikt ved avveing av tiltak å ivareta hensynet til samisk naturgrunnlag, jamført naturmangfoldloven. § 14¹¹. Naturmangfoldloven §§ 8¹¹ og 16¹¹ er også i tråd med FNs konvensjon om biologisk mangfold¹², hvor myndighetene pålegges en særlig plikt å vektlegge tradisjonell kunnskap. Dette kan eksempelvis være kunnskap om ulike måter å bruke og forvalte naturen på.

1.4 Plan- og bygningsloven og reindrift

Plan- og bygningsloven er den sentrale loven i forhold til arealforvaltning av reinbeiteområdene, og det sentrale virkemiddelet for sikring av reindriftrarealene. Loven stiller krav til involvering av reindriftra, den skal «sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.», i plan- og bygningsloven § 3-1, c¹³.

⁹ Fjellova: [Lov om utnytting av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane \(fjellova\) - Kap. III. – Fjellstyre. - Lovdata](#)

¹⁰ Reindriftrloven: [Lov om reindrift \(reindriftrloven\) - Lovdata](#)

¹¹ Naturmangfoldloven: [Lov om forvaltning av naturens mangfold \(naturmangfoldloven\) - Kapittel I. Formål og virkeområde mv. - Lovdata](#)

¹² FNs konvensjon om biologisk mangfold: [Konvensjon om biologisk mangfold \(fn.no\)](#)

¹³ Plan- og bygningsloven: [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\) - Andre del: Plandel - Lovdata](#)

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet en temaveileder til kommunale- og fylkeskommunale planleggere som heter “Reindrift og plan- og bygningsloven”¹⁴. Den er tilgjengelig på Regjeringens nettsider og planmyndighet skal bruke den aktivt.

Kommunal planstrategi

Den kommunale planstrategien, skal danne basis for det mer konkrete arbeidet med kommuneplanens arealdel. Ved utarbeidelsen av den kommunale planstrategien, som skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, er det viktig at kommunen er oppmerksom på at planstrategien er et viktig dokument også for reindriftsnæringen i kommunen. Retningslinjer for den langsiktige arealbruken og for næringsutviklingen i kommunen kan fungere både som et verktøy for konflikthåndtering og til å utvikle reindriften som næringsutøver i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel

Loven forutsetter at kommuner reinbeitedistriktet omhandler skal behandle reindriften i kommuneplanens samfunnsdel. Formålet er å sikre, utvikle og styrke reindriftsnæringa i tråd med nasjonale føringer og målsettinger. Dette vil si at kommunene skal foreta de prioriteringer og legge de strategier som er nødvendige for å sikre dette. Som et minimum bør kommunen foreta de prioriteringer og legge de strategier som er nødvendige for å sikre arealgrunlaget for reindriften i et langsiktig perspektiv. Kommuner oppfordres videre til å vurdere reindriftens mulige innvirkning på kommunens samfunnsutvikling. Her er det viktig å være oppmerksom på at reindriftsnæringen bidrar med næringsmessig mangfold ved at en rekke aktiviteter, både egne og andres, knyttes opp mot driften. Herunder slakte- og videreforedling av reinkjøtt, husflid- og designproduksjon med utgangspunkt i produkter fra rein, reiselivsvirksomhet, koblinger opp mot kunst og kulturmiljø osv.

Kommuneplanens arealdel

Det er kommuneplanens arealdel er den delen som vil ha størst betydning for og klare innvirkning på reindriftsnæringen. Dette da reindriftsnæringen er en arealavhengig næring og således berøres av de fleste arealinngrep i kommunen. Derfor er det å ha en oppdatert og forutsigbar arealplan med bestemmelser som tar hensyn til de arealbehov reindriften har, for å opprettholde og utvikle sin næring viktig. Den kommunale planleggingen skal blant annet sikre reindriftens arealer. Kommunen har anledning til å etablere hensynsoner for å ivareta reindriftens særverdiområder og minimumsbeiter.

¹⁴ Reindrifts og plan- og bygningsloven: [Reindrift og plan- og bygningsloven - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Reguleringsplan

Kommunen skal løpende vurdere behov for en områderegulering knyttet til reindriftsinteressene, og der det vurderes nødvendig skal kommunen utarbeide en områderegulering knyttet til reindriftsinteressene, der dette er bestemt i arealplanen. Det kan være aktuelt med områderegulering i områder der det er sentralt å opprettholde reindriftens bruk av området samtidig som det er behov for å begrense andres interesser aktivitet i det samme området. Dette kan være aktuelt innenfor reindriftens minimumsbeiter, særverdiområder eller området hvor reindriften har gjerdeanlegg.

1.5 Reindrift og konsekvensutredninger

Vedtak av arealplaner og iverksetting av tiltak innenfor distriktet må være basert på forsvarlige utredninger av virkningene for reindriften og ta hensyn til reindriftenes behov for arealer. Gjeldende bestemmelser om konsekvensutredninger skal følges.

Det fins en egen veileder for problemstillinger knyttet til reindrift og konsekvensutredninger.

Planmyndighet anmodes å bruke denne veilederen. Denne veilederen finnes på: [Reindrift og plan- og bygningsloven \(regjeringen.no\)](#)

1.6 Reinens behov og arealinngrep

På grunn av at reinen er ute hele året, og er avhengig av alle typer årstidsbeiter, er reindrift en arealavhengig næring. Reinen vandrer mye og reinens behov endrer seg mellom årstidene. Beiteforhold, klima, berggrunn, topografi, tilgjengelige beitevekster, inngrep og menneskelig aktivitet har stor betydning for reinens natur, og bruk av landskap og terreng som beiteområde. Driftsmønster og beitebruk er derfor dynamisk og kan variere fra år til år, avhengig av alle faktorene som spiller inn. For eksempel kan vårflyttinga forsinkes på grunn av snøforhold, en varm sommer kan gjøre at reinen trekker oppi høyda, en høst med mye sopp gjør at reinen vandrer mye og sprer seg osv. Det er derfor viktig med forskjellige beiteområder for å dekke reinens behov.

Alle forskjellige terrengetyper har betydning for reinen og derfor trenger reindriften sammenhengende beiteområder, særlig for å kunne ivareta fleksibiliteten i forhold til å utnytte beiteområdene optimalt til enhver tid.

Totaleffekten av mange små inngrep og forstyrrende aktiviteter rundt omkring i distriktet

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

kan være større enn hva summen av hvert enkelt inngrep skulle tilsi. Det henger sammen med oppstyking av beiteområder og trekk- og flyttleier, som ikke lar seg forene med reinens behov for sammenhengende områder. Mange inngrep innenfor ett av distriktets åtte årstidsbeiter vil få negative konsekvenser for hele drifta.

Når det gjelder nye arealinngrep hvor reindrifftsinteresser blir berørt og hvor det er krav til konsekvensutredninger, så skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor distriktet vurderes.

Inngrep og forstyrrelser innenfor distriktet har økt vesentlig de siste tiårene. Direkte konsekvenser av inngrep og forstyrrende aktiviteter kan være permanent tap av det beiteland, samt hindringer i reinens trekk- eller flyttleier. Indirekte konsekvenser kan være redusert bruk av beiteland som kan medføre overbeiting andre steder, merarbeid for reieneier og stress for reinen.

Dette kan påvirke reinens kondisjon og slaktevekt og dermed også produksjonen, og føre til økonomisk tap for reieneieren. En fragmentering av distriktet er en av de mest alvorligste truslene mot dagens reindrift.

1.7 Reindriffta og klimaendringer

Klimautfordringene kommer på toppen av omfattende inngrep og forstyrrelser som også forventes å tilta framover. Det bør legges vekt på at i samsvar med folkeretten bør myndighetene styrke vernet av reindrifftsarealene da tålegrensene for samlede effekter allerede utfordres.

De siste drøye hundre årene har det skjedd betydelig endringer med klimaet i Norge. Det er blitt både varmere og våtere og lengden av vekstsesongen har økt. Våren kommer tidligere i forhold til tidlig på 1980-tallet, spesielt i låglandet. Somrene blir varmere, og planteproduksjon øker. Dette har ført til heving av skog- og tregrense, gjengroing og forbusking i den lavalpine sonen.

Fram mot år 2100 kan vi regne med at klimaendringene fører til *fire hoved effekter* for reindriffta. Disse er i hovedsak knyttet til temperaturøkning (men modifisert av andre faktorer). Økte temperaturer sommer, høst og vår fører til:

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

1. Gjengroing og forbusking av åpne heisamfunn samt heving av skog- og tregrense med reduksjon av både sommerbeite- og vinterbeiteområder som ligger i subalpine og lavalpine områder.
2. Lengre vekstsesong og dermed forskyvning i balansen mellom bruk av vinter- og barmarks beiteområder.

Økte vintertemperaturer vil få to hoved effekter for beitetilgjengelighet som er regionalt forskjellige:

3. Kontinentale områder vil få mer usikre vintre, først og fremst som følge av sannsynligheten for hyppigere frysetine- sykler og påfølgende «låsing» av beiter.
4. Kystnære områder vil bli mindre usikre som vinterbeiteområder på grunn av at middeltemperaturen det meste av vinteren vil ligge over null grader og is og snø vil fortere tine bort. (NORUT rapport 2018)

Aktuelle linker til mer informasjon:

[NORCE vitenarkiv: Klimautfordringer og arealforvaltning for reindrifta i Norge.](#)

[Kunnskapsstatus og forslag til tiltak – eksempler fra Troms \(6/2017\) \(unit.no\)](#)

<https://framsenteret.no/arkiv/hvilke-konsekvenser-faar-klimaendringene-for-reindrifta-5996259-146437/>

1.8 Reindriftas positive elementer

Reindrifta har mange positive elementer i seg som bør få kjærkommen oppmerksomhet. Reindrifta har stor betydning i lokal sammenheng og sysselsetting ute i distriktet. Reindrifta er en viktig del av grunnlaget for samisk kultur og språk. Det er en fornuftig ressursutnyttelse i marginale fjell- og utmarksområder. I og med at reinen beiter ute hele året og dermed holder vegetasjonen nede, har reindrifta en betydning for bevaring av åpne landskap og biologisk mangfold. Den bidrar til næringsmessig mangfold og matproduksjon av det sunneste kjøttet man kan spise. Reindrifta som næring, kultur og livsform er unik og fortjener derfor positiv oppmerksomhet og fokus på tiltak som gjør at næringa kan sikres, utvikles og styrkes.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

1.9 Kommunikasjon og medvirkning

I henhold til plan- og bygningsloven har kommunene et særskilt ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder reindriftsutøvere. Hvis kommunen har planprosesser må kommunen særskilt vurdere om planprosessen krever en spesiell tilrettelegging overfor reindrifta.

Dette ansvaret for å sikre en aktiv medvirkning for samiske reindriftsutøvere følger også av ILO – konvensjon nr. 169.

For at reindrifta skal kunne ivareta sine interesser i forbindelse med kommunal planlegg, er det særdeles viktig at alle saker der reinbeitedistriktet har interesser, i en tidlig fase av planprosessen forelegges for distriktet. Som et ledd i en åpen og bred tilgjengelig medvirkning, jf. plan -og bygningsloven § 5-1, må reindriften ha mulighet til å komme med innspill allerede når kommunal planstrategi sendes på høring.

For at hele den samiske befolkningen skal ha mulighet til medvirkning bør det vurderes om dokumentene skal oversettes til samisk. For å sikre en god og politisk forankring i planprosessen, skal planprogrammet synliggjøre hvilke medvirkningsprosesser det legges opp til, jf. plbl § 11-13.

Utfordringen for distriktet i forhold til planprosesser og høringer er at reindrifta er bundet til naturlige sykluser og svingninger. Derfor kan man ikke i like stor grad planlegge etter kalenderen, og således kan man heller ikke alltid vite når det passer å delta i en planprosess. Arbeidet med reinen vil være førsteprioritet på grunn av dyrenes velferd.

For reindrifta er det noen perioder i året som er meget arbeidsintensive. For informasjon om distriktets drift og hvilke perioder som er arbeidsintensiv for oss, henviser vi til kapittel 2.

Ofte kan det være behov for å forlenge høringsfristen. Det kan ha sammenheng med at distriktets reindriftsutøvere er inne i en arbeidsintensiv periode og er forhindret fra å behandle den aktuelle saken. Det kan også være tilfelle hvor reinen og utøverne oppholder seg i en annen kommune enn den som blir berørt av saken. Et distrikts- og en siidas bruksarealer kan strekke seg over flere kommuner og fylker. Planmyndighet bør kontakte distriktet eller Fylkesmannen for å klarlegge om høringsfristen bør forlenges.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Kommuner bør sende invitasjon til møter og høringsbrev i god tid slik at distriktets representanter kan vurdere innspill grundig. De må også vurdere tidspunkter nøye i forhold til reindriftsåret, for at distriktet kan delta i en planprosess.

Distriktets reindriftsutøvere planlegger i hovedsak reindriften utfra landskap, vind og værforhold. Det kan være en utfordring kun å se reindriften arealer gjennom kart, og derfor er det ønskelig med befaringer uti felt, der en kan med egen opplevelse se og bli kjent med landskapet. For reindriften vil denne formen være en planleggingsprosess basert mere på egne premisser, og er særlig viktig for å unngå misforståelser.

Organiseringen av planprosesser må tilpasses og tilrettelegges bedre for distriktet.

Det er meget viktig med tidlig involvering slik at distriktets bekymringer og synspunkter blir avdekket slik at en kan søke å komme med aktuelle løsninger på områder hvor konfliktene er store i en tidlig fase.

Møter og høringer bør legges i en rolig periode og ikke når det er så arbeidsintensive perioder. Varsler om møter må sendes ut i god tid og helst med direkte kontakt på forhånd for finne tidspunkt som passer.

Distriktet ønsker helst at planmyndighet ringer direkte til distriktsstyrets leder eller nestleder i en tidlig fase når det blir oppstart på sentrale planprogramperioder og høringer.

Distriktet viser til temaheftet «Inngrep i reinbeiteland» og anmoder planmyndighet om å bruke det. Hefte finnes på: [untitled \(nina.no\)](https://nina.no)

2. Beskrivelse av reinbeitedistriktet

Administrativt tilhører reinbeitedistrikt til Vest-Finnmark reinbeiteområde. Distriktets reindrift drives geografisk i Troms og Finnmark fylke, og innenfor tre kommuner Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune, Alta kommune og Loppa kommune.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Det er to siidaer som deler ressurser i RBD 28, om våren, sommeren og høsten. Om vinteren har disse siidaene hvert sitt vinterbeiteområde. RBD 28 har en lang historie i området.

Dyrevelferd går foran alle planer.

Distrikts årsmøte vedtok sommeren 2023 å nedsette en arbeidsgruppe som utarbeider en revidert distriktsplan på bakgrunn av de endringene og endrede kravene som er kommet i løpet av perioden siden siste revidering.

2.1 Administrative forhold og organisering

Distriktet fungerer etter de retningslinjer, lover og forskrifter som er gjeldende.

Distriktets årsmøte er øverste styrende myndighet, jmført reindriftsloven §49 *Distriktsårsmøte*.

Distriktsårsmøte velger medlemmer til styret, som styrer distriktet mellom årsmøtene.

Distriktsstyret er valgt av og blant de stemmeberettigede i distriktet jmført reindriftsloven §§43-45

Distriktsstyret representerer reindriftsinteressene i distriktet og hovedoppgaven er å ivareta reinbeiteressursene i distriktet i samsvar med lover og bruksregler. I brønnøysundregisteret er det registrert om signaturrettigheter og prokura rettigheter for distriktet.

Distriktsstyret består av leder, nestleder og styremedlem, til sammen tre personer. Alle faste styremedlemmer har personlig varamedlemmer. Varamedlemmer møter i styremøtene, dersom fast medlem ikke kan møte.

Distriktet har 3 siidaandeler per 31.03.2023. Hver siidaandel består av en siidaandelsleder. Det er 26 reineiere i distriktet. Siidaandelsledere er slik det framkommer av reindriftslovens § 10 Siidaandel ansvarlige for sin siidaandel. Siidaandelsledere har plikter som går ut fra reindriftsloven.

Distriktsstyret kan inngå forlik, saksøke og saksøkes på vegne av reindriftsutøverne i distriktets felles anliggender.

Distriktsstyret kan i noen saker gi styrets leder sammen med sekretær eller ett av styremedlemmene fullmakt til å opptre på styrets vegne.

2.1.1 Distriktets grenser

Etter reindriftslovens § 5 og § 6 skal det samiske reindriftsområdet deles inn i reinbeiteområder og reinbeitedistrikter. Hjemmel for å foreta slik inndeling ligger hos Landbruksdepartementet (områdegrenser) og Reindriftsstyret (distriktsgrenser).

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

RBD 28 fikk sine nåværende grenser fastlagt av Reindrifststyret om distriktsgrensene for Vest-Finnmark reinbeiteområde. Distriktet ble opprettet i 1934, etter loven om reindrift av 1933. Med følgende grense for sommerbeiteområder for RBD 28: Fra Geađgelivzu (Steinkjøsenbukta), rundt nesene helt til Bergsfjord. Derifra videre til Stuoravuonabahtii og Skognesdalen. Opp Skognesdalen mot Svovelvatne til høydemeter 276.9. Derifra i rettlinje mot toppen av Ámmagáisa høydemeter 1031,5. Videre fra dette punktet til øvresiden av Kjosdalen, derifra ned Kjosdalen til Geađgelivzui (Steinkjøsenbukta)

Reinbeitedistriktet er et ytterdistrikt og halvøy.

For mer informasjon om distriktet kan ressursregnskapet for reindriftsnæringa leses.

2.1.2 Distriktets størrelse og beitetider

RBD 28 har et areal som fordeler seg på vinterbeite, vårbeite, sommerbeite, høstbeite og samlingsområdet.

Beitearealer strekker seg fra riksgrensen mellom Norge og Finland (Anarjohka nasjonalpark) på innlandet til Ytterst i Bergsfjord halvøya, mot LoppHAVET. Distriktet har ingen fastsatte beitetider, men følger reinens naturlige migrasjon mellom sesongbeitene. Distriktet har anledning til å benytte alle områder til helårsbeite hvis nødvendig.

2.1.3 Fylke og kommuner som distriktet hører til

Rbd 28 ligger i Vest-Finnmark, i Finnmark fylke. Distriktet grenser nord mot LoppHAVET, på østsiden ligger Øksfjorden, på vest siden er det Bergsfjorden og Langfjorden og på sørsiden grenser RBD 28 mot RBD 32 Silvvetnjarga og RBD 27 Joahkonjarga. På vestsiden grenser RBD 28 mot Seakkesnjarga og Silda.

Distriktets ytre grenser omfatter Loppa, Alta og Kvænangen kommuner. Kommunene bør samarbeide interkommunalt for å ivareta reindrifstas interesser.

2.1.4 Kart over distriktet

Arealbrukskartet over distriktet ligger på NIBIO sine hjemmesider. Distriktet vil gjøre seg oppmerksom på at kartene ikke er oppdatert og at deler av grensene mellom reinbeitedistriktene ikke er riktig. Distriktet sammen med Statsforvalteren arbeider med oppdatering av arealbrukskart for reindriften i nibio.no i henhold til kartlag *eksterne – tamrein*.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

[Kilden - Arealinformasjon \(nibio.no\)](#)

Her kan man velge kartlag som er relevante for brukeren og som viser bruksdisponeringer.

Arealkartene som ligger ute på nett er ikke juridisk bindende. For informasjon om den spesifikke bruken av et område er det best å ta kontakt med distriktets leder.

2.1.5 Administrasjonen

Distriktsstyret, som administrer distriktet, består av følgende personer med hver sine personlige varaer:

Navn	Rolle	Tele-fon	E-mail	Valgt for tids-periode
Anders Johansen Hætta	Leder	411 29 687	Anteh_@hotmail.com	2022 –2024
Mikkel Nils Oskal	Nestleder	958 20 287	Mnx87@hotmail.com	2023-2025
Berit Inger Johansdatte r Hætta	Styre-medlem	478 10 447	biringerj@gmail.com	2023-2024
██████████	██████████	██████████	██████████	██████████
██████████	██████████	██████████	██████████	██████████
██████████	██████████	██████████	██████████	██████████
██████████	██████████	██████████	██████████	██████████
██████████	██████████	██████████	Personer som ikke er oppført i Enhetsregisteret er fjernet for publisering	██████████

2.1.6 Distriktets adresse

Distriktets postadresse følger distriktsleder. Denne vil bli oppdatert i enhetsregisteret, og oppdatert informasjon er på Brønnøysundregisteret under organisasjonsnummer 876 526 832, [Link](#); [Nøkkelopplysninger fra Enhetsregisteret - Brønnøysundregistrene \(brreg.no\)](#) Vi oppfordrer alle til å sjekke brreg.no for oppdatert adresse til distriktet.

Per 2023 er postadresse følgende:

Reinbeitedistrikt 28 Cuokcavuotna/Bergsfjord

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

c/o Anders Johansen Hætta
 Bredbuktnesveien 305
 9522 Guovdageaidnu
 Tlf.: 411 29 687
 E-post: 28bergsfjord@gmail.com

Alle henvendelser rettes mot distriktets leder som tar saken videre til distriktets styre.

2.1.7 Distriktets medlemmer

Det er 3 siidaandeler (driftsenheter) og 26 reineiere i distriktet. Oversikt over siidaandelsinnehavere i distriktet finner du her:

Navn (ledere av siidaandeler)	Telefon
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]

2.2 Gjerder, hytter og anlegg

I henhold til reindrifstlovens § 21 har man rett til å føre opp nødvendige hytter og gammer i utmark. Videre har man rett til å føre opp arbeids- og sperregjerder, slakteanlegg og broer og andre anlegg som er nødvendige for reindriften, jf. rl § 24.

Reindrifstarealkart i nibio.no er ikke oppdatert og viser ikke alle distrikts gjerder, gjeterhytter, sperregjerder, arbeidsgjerder og slakteanlegg som distriktet har oppført i forbindelse med reindriftnæringen i RBD 28.

Distriktet er eier og ansvarlig for vedlikehold og rydding av gjerder og anlegg, mens reineiere er ansvarlige for sine egne gjeterhytter.

Distriktet er arealmessig stort i omfang, med lange avstander og noen steder vanskelig terreng. For å kunne drive reindriften rasjonelt og hensynsfullt er det behov for gjerder, hytter og andre anlegg.

Hyttene bidrar til sikkerhet for distriktsmedlemmene og til lettere oppsyn med flokken, både i forhold til reinens vandring og i forhold til ytre påvirkninger som rovdyr, turisme og annet.

Også i forbindelse med samling av flokken er hytte, gamle eller bu viktig for arbeidets fremgang og for de som er i arbeid. Sperregjerdene forebygger sammenblandinger med andre distrikter og letter arbeidet med gjeting.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

2.2.1 Merke- skille- og slakteanlegg

Gárddit: Kvenvik, Langfjordbotn – gjerdeanlegget under Ruossavarri.

Distriktet/siidaene eier 3 stasjonære gjerdeanlegg, og 4 stasjonært gjerdeanlegg som eies og disponeres av flere distrikter. Gjerdeanlegget på Langfjordbotn og Luossačahca brukes til kalvemerking. gjerdeanlegget i Langfjordbotn brukes til tidlig høstslakting.

Felles gjerdeanlegget i Stornes, Mieron og Luossačahce brukes i forbindelse med slakting og skilling av flokken om høsten og skilling av okserein på våren. Distriktet har to siidaer, og hver av siidaene har eget gjerdeanlegg i sine vinterbeiteområder. Det er siidaene som eier og er ansvarlig for gjerdeanlegg som er på vinterbeiteområder. Disse gjerdeanleggene er i Luossačearru/skáidi og i Guhkesluoppal.

2.2.2 Sperregjerder

Distriktet har sperregjerder som strekker seg fra Arnesbukta opp Arnesbuktdal munningen, derifra i rettlinje mot Øksfjordjøkelen. Selv om området er definert som samling-, vår-, sommer- og tidlig høstbeiteområder, har distriktet mulighet til å disponere disse områdene fritt om vinteren også. Sperregjerder skal forhindre at reinen går over til nabodistriktet.

2.2.3 Gjeterhytter

Reineiere har gjeterhytter lokalisert på 4 steder. Gjeterhyttene ligger i område Čuita i Loppa kommune, Tverrfjord i Loppa kommune, Anarjohkagierra og Guhkesluoppal.

2.2.4 Gjerder, hytter og anlegg under planlegging

Det planlegges å bygge nye hytter for reineiere ved Čuita i Loppa kommune. I tillegg planlegges det å restaurere distriktets sperregjerder og gjerdeanlegg. For å hindre sammenblandinger med nabodistrikter er det behov for å oppføre nytt sperregjerdet i strekning fra Arnesbukta. Det er søkt om stasjonært sperregjerde i dette området.

Distriktets Hætta siida har behov for å opprette sperregjerdet i Járrehušvuopmi, for å kunne ta i bruk sedvanerettmessige kalvings områder og høstbeiteområdet. Hætta siida har hatt sperregjerdet i dette området. Det er behov for å opprette dette sperregjerdeanlegget, da Hætta siida ikke har definert høstbeiteområde. Hætta siida hadde sperregjerdet rundt dette

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

området: fra sørenden av Jávrrahuš mot vestover til Vuovddášoaivi. Over Vuovddášoaivi og Vuovddášoaivi leavšši. Derifra til Guorbaváriide og over Ovllašelva. Fra Ovllašelva til Salganleavšši og videre til sørenden av Salgan. Gjerdeanlegget på nordsiden fra nordenden av Salgan, videre på vestsiden av Salganjohka og Mielgirbuolžža. På nordenden av Mielgirbuolžža østover i rettlinje mot nordenden av Jávrrahuš. Det var også gjerdeanlegg på østsiden av Jávrrahuš, på grunn av tidlig is setting på vannet.

2.3 Beite- og driftsforhold i distriktet

Retten til å utøve reindrift gir en beiteretten som omfatter rett til nødvendige årstidsbeiter, dvs. vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter, herunder flyttleier, kalvings land og paringsområder, jamfør reindriftsloven § 20.

Reindriften er nomadisk næring, og reinen forflyttes mellom de ulike årstidsbeitene. Om vinteren har reineiere i distriktet delt flokken i to siidaer. Hver av siidaene har sine sedvanemessige rettigheter til vinterbeiteområder. I andre årstider drives flokkene i felleskap, og reinen går sammen i større eller mindre flokker uavhengig av eier. Reineiere i Cuokcavuotna har etter alderstidsbruk etablerte rettigheter til bruk av områdene i reinbeitedistriktet.

Reindriftsåret starter 1. april. Flokkene starter flytting til sommerbeiter, vårbeiter og kalvings land. I løpet av året brukes ulike årstidsbeiter og områder som er av ulik karakter ut fra naturgitte forhold som geologi, jordsmonn, klima, høydegradient, snøforhold, m.m. Beitebruken er tilpasset reinens beitebehov og kondisjon. Klimaforhold medfører at bruken av områdene varierer fra år til år. Denne planen beskriver beitebruken for de enkelte årstidene slik det vanligvis foregår. Men ulike faktorer som vær, snøforhold, klima, reinens kondisjon m.m. kan påvirke bruken og flyttetidene.

Reinen trenger ro, og er særlig sårbar i kalvingstiden, parringstiden, om våren og ved flytting. For å utnytte beiteressurser på mest mulig skånsom måte, er det nødvendig med samling og flytting av rein. Reinen samles og flyttes i forhold til reinens naturlige vandring og års syklus. Reineiere benytter seg av snøskuter (om vinteren) og ATV (om høsten/våren) ved gjennomføring av samling og flytting.

Det må tas forbehold om at beitebruk og driftsmønster for alle beiteområdene kan variere fra år til år som følge av klima og beitesituasjon.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Beitetider er til en viss grad regulert i lov. Flytting til vinterbeiteområde er ikke tillatt før 1.november.

Følgende beitetider gjelder for Cuokcavuotna reinbeitedistrikt:

Beitetiden er satt til 01.01. – 31.12. i hele distriktet.

Vinterbeiteområde: 01.11 – 30.4.

Vårbeite/kalvings område: 01.04-25.06

Høstbeiteområde/brunstområde: 20.09-01.12

Sommerbeiteområde: 01.04-01.12

2.3.1 Våren

Om våren starter vårflytting mot vår- og sommerbeite og simlene føder sine kalver. Vanligvis flytter distriktet med rein til vårbeiteområdet/kalvings landet i april/mai.

Hætta siida har sin vinterbeiteområdet Anarjoga gierragis. Oskal siida deler vinterbeiteområder med reineiere tilhørende Oskal siida reinbeitedistrikt 27 Joahkonjarga og 33T Ittunjarga siida. Da reineiere i siidaene som deler vinterbeiteområder ikke tilhører samme distrikt, vil de foreta skilling av flokken før flyttingen starter til de respektive distriktene.

Siidaene har sine egne gjerdeanlegg i vinterbeiteområdene, og begge siidaene skiller flokken før flytting til sommerbeiteområde starter. Siidaene tilhørende RBD 28, kan måtte vente til alle andre siidaer har flyttet før de kan starte med flyttingen om våren. Dette på grunn av at siidaene er de siste siidaer i området som flytter fra vinterbeiteområdene, da de ligger innerst i vinterbeiteområdene for Vest-Finnmark reinbeiteområdet.

2.3.2 Områder for kalving

Kjerneområdet for kalving er innenfor området:

Oskal siida: Doaresjohka/sommerbeiteområdet.

Hætta siida: Doaresjohka/sommerbeiteområdet.

På grunn av arealinngrep med medfølgende forstyrrelser har ikke distriktet tilgang til alternative kalvings områder. Kalvings områder har derfor særverdi som beiteområde og bør behandles som spesialområde for reindrift. Kalvings områder skal defineres som hensynssoner i kommunenes arealplaner.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Kalvingsperiode starter i slutten av april og varer til begynnelsen av juni. Hovedtyngden av kalver blir født i løpet av mai måned. I denne perioden er simlene veldig sårbare for forstyrrelser som hundekjøring, friluftaktiviteter og lignende som medfører tap av kalver. Det skal svært lite til for at simlene forlater kalven, noe som medfører at kalven ikke har mulighet til å overleve.

2.3.3 Luovaseallu (oksereinflokken)

Årene hvor det er store klimatiske utfordringer for beite, foretar distriktets siidaer utskilling av okserein og årskalver om våren ved gjerdeanlegget i Stornes, Mieron og Luossačahce og disse flyttes til sommerbeiteområder med biltransport. Okserein og årskalver skilles fra simlerein, da simlerein trenger ekstra ro i kalvingstiden, og også for å utnytte beitene best mulig.

Kjerneområdet for luovaseallu (oksereinflokken) er innenfor området: mellom Tverrfjord og Bergsfjord.

Det blir som vanligst først bart nede i daler og ved skogkanten, langt tidligere enn oppe i fjellet. Okserein trekker seg derfor ned, og det er vanskelig å holde dem vekk fra områder der det først blir bart. Det er viktig at dyrket mark blir inngjerdet, da okserein trekker seg til områder som først blir bart.

2.3.4 Sommeren

Sommeren er vekstsesong og simlene bruker energi til oppfostring av kalvene.

Sommerbeiteområdet er godt og frodig med ulikt terreng. Reinen trenger ulike urter og vekst, for å kunne vokse om sommeren. Det er sletter, myrer, høye fjell, berg og ur og også store områder med mye og tett skog.

Flokken går fritt om sommeren, men er under kontinuerlig oppsyn. Oppsynsoppgaver fordeles mellom reineiere i distriktet. Tette skogsområder og de høye fjellene brukes som luftingsområder (bålgat) til rein. Disse områdene er særlig viktig for at reinene skal få fred fra dyr og insekter, og for å få avkjølt seg på varme sommerdager. Ved varme dager vil reinen ofte stå stille i tett skog eller på høye fjell. Om kvelden vil den trekke seg tilbake til de mest frodigste områdene. Det er derfor veldig viktig at rein ikke blir forstyrret, da den har stått stille uten særlig med inntak av mat når det er varmt. Ved veksling mellom luftingsområder og frodigste områder vil reinen ha sine faste trekkleier.

Distriktet har en del utfordringer med at det er oppmerket stier gjennom distriktet, da særlig til reinens luftingsområder.

Kjerneområdet for sommerbeite er hele sommerbeidetområdet.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

2.3.5 Kalvemerking

Kalvemerking gjennomføres i slutten av juni og begynnelsen av juli. Reinflokken blir ført gjennom merkegjerdet i Langfjordbotn og/eller Luossačahca, hvor kalvene blir merket. Det tar om lag en-to uker å bli ferdig med merkingen.

2.3.6 Høsten

Om høsten er det slaktesesong og brunsttid for reinen.

Når det bli kaldere utover sommeren og tidlig om høsten i slutten av august, kombinert med soppmodning, vil reinflokken spre seg mer. Distriktet samler flokken fra høydene i Bergfjord halvøyet mot kysten. Derifra flyttes flokken ved kystlinje sørover mot Kjosen. Derifra over Ruoššavárri til Langfjordbotn.

Distriktet bruker gjerdeanlegg i Langfjordbotn, Luossačahca og Mireon for uttak av slakterein og for å merke gjenværende umerkede kalver. Dette gjennomføres i perioden mellom september og desember. Reinflokken vil etter brunst trekke seg til området mot vinterbeite i øvre Anarjohka.

Som oftest blir det en del rein igjen i sommerområdet etter hovedsamlingen.

Dette blir samlet utover høsten etter at hovedflokken er ankommet høstbeitet. Det er viktig at flytteveier og trekkleier i distriktet og ved kystlinjen ikke blir sperret, da dette er hovedvei ut og inn til distriktet for reinen.

2.3.7 Parringsområder

Brunstperioden varer fra slutten av september til slutten av oktober. I brunsttiden er flokken spredt fra Langfjordbotn til Soagņojávri. Flokken deler seg i mindre flokker og bukkene danner harem. Det er viktig at flokken får nødvendig ro og ikke blir forstyrret under brunst. Etter brunst vil mesteparten av flokken samles av seg selv naturlig til sørenden av høstbeiteområdet. Det er alltid noen mindre flokker som ikke kommer til sørenden av høstbeiteområdet av seg selv. Disse må reineiere hente og bringe tilbake til hovedflokken. Reineiere bruker både ATV og snøskuter om høsten under samlingen, alt etter hvordan værforholdene er i perioden høst samlingen begynner.

2.3.8 Vinter

Distriktet flytter med flokken fra høstbeiteområdet til Stornes. De to siidaene har sine vinterbeiteområder i områdene rundt Øvre Anarjohka og Guhkesluoppal.

Vinteren er den tøffeste tiden for reinen, og distriktets minimumsbeiter er vinterbeiter. Det finnes ikke alternative vinterbeiter og siidaer er svært sårbar for arealinngrep og forstyrrelser

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

på vinterbeiteområdet. Med klimautfordringer har vinterbeiteforholdene blitt vanskeligere, og det har vært behov for tilleggsforing. Som tilleggsfor benyttes det rundballer og kraftfor. Begge siidaer har sine vinterbeiteområder innenfor Anárjohka nasjonalpark.

Om det vil bli nødvendig med hyppigere tilleggsforing, vil det bli enorme kostnader for siidaene. Fra nærmeste bilvei til vinterbeiteområdene er det seks – syv mil med snøskuter. Det er lite eller ingen telefonkontakt i vinterbeiteområdene, og dette kan skape usikkerhet rundt HMS i næringen. Det er heller ikke DAB-radio forbindelser i disse områdene, som resulterer i at distriktsmedlemmene ikke har tilgang til værvarslinger og nyhetsoppdateringer, som kan være livsnødvendig med plutselige vær forandringer eller andre viktige beskjeder som de bør vite når de ferdes på fjellet.

2.3.9 Flytt- og trekkleier i distriktet

Flytt- og trekkleiene utgjør pulsårene i distriktet og er avgjørende for migrasjonen mellom forskjellige beiteområder. Alle flyttleiene er markert i reindriftskartet, men det er manglende markering av trekkleiene i reindriftskartet.

Flyttleier er gitt et særskilt vern i reindriftslovens § 22 hvor det står at:

§ 22. Flyttleier

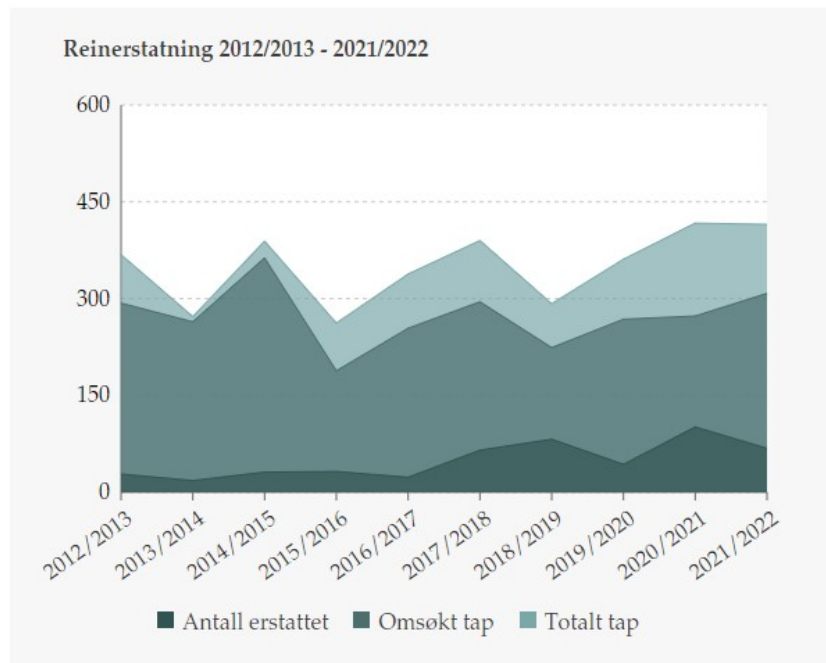
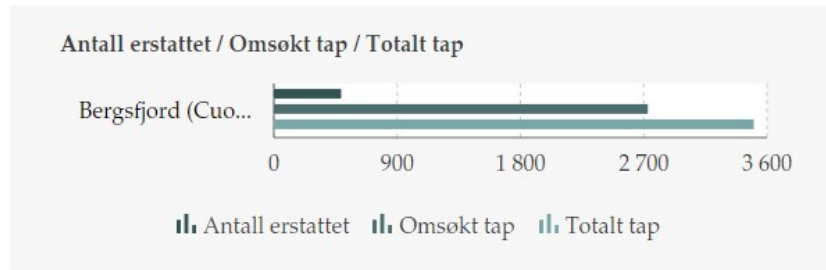
Reindriftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastingsplasser for transport av reinen. Reindriften flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttlei erstattes etter avgjørelse ved jordskifteretten. Kongen kan bestemme at også fastleggingen i detalj av den nye flyttleien skal overlates til skjønn.

Ulike arealinngrep i distriktet, særlig turiststier, Fiskeanlegg i Øksfjordbotn og Kjøsen og aktiviteter i form av perleturer har vanskeliggjort og skapt utfordringer for trekkleier til rein. Distriktet må ha mer oppsyn/ekstragjeting av rein, da disse arealinngrepene påvirker reinens naturlige vandring. Disse arealinngrepene har også endret rovviltaktiviteter, da

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

rovvilt og rein blir presset til minimale områder. Dette fører til mer rovvilttap enn før arealinngrepene. De siste 10 årene har distriktet hatt betraktelig økning av tap til rovvilt. Tabellene viser dokumentert og bekreftet tap av rein til rovvilt de siste 10 årene. (rovbase.no)

Bergsfjord (Cuokcavuotna) 2012/2013 - 2021/2022

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Område	Antall søknader	Erstatningsbeløp	Totalt tap			Omsøkt tap			Erstattet			
			Kalv	Okserein	Simlerein	Kalv	Okserein	Simlerein	Kalv	Okserein	Simlerein	Kjørierein
Bergsfjord (Cuokcavuotna)	30	1 798 280 kr	2 746	153	605	2 248	87	395	387	11	92	1

Antall dyr erstattet og skadevolder

Art	Kalv	Okserein	Simlerein	Kjørierein	Totalt erstattet	Andel av totalt tap
Gaupe	68	2	31	0	101	20.6 %
Jerv	85	9	36	0	130	26.5 %
Bjørn	18	0	6	0	24	4.9 %
Ulv	4	0	3	0	7	1.4 %
Kongeørn	210	0	15	1	226	46.0 %
Ukjent fredet rovdyr	2	0	1	0	3	0.6 %
Totalt	387	11	92	1	491	100.0 %

Reinens vandring etter trekkleier er svært sårbare for ytre påvirkninger. Det er viktig at disse trekkleiene ikke blir blokkert. Utbyggingstiltak plassert på og ved trekkleier kan skape barriereeffekt og fragmentere reinbeitelandet slik at ubebygde og uforstyrrede områder ikke kan benyttes.

Særlig vil trange dalfører fungere som flaskehals for rein som skal opp og ned til beiteområder. Disse dalførene er ofte eneste passasjene mellom beiteområdene og en forhindring på et slikt område vil påvirke reinens trekkmuligheter.

Distriktet opplever at det blir færre og færre alternative flytte- og trekkleier som følge av arealinngrep og forstyrrelser, og dette får store negative konsekvenser for reindriften. Flytt- og trekkleier må derfor reguleres gjennom plan- og bygningsloven som spesialområder/hensynssoner for reindriften.

Distriktet har to hoved flyttinger i løpet av året, om våren fra vinterbeiteområdet til vår- og sommerbeiteområder, og om høsten fra sommer- og høstbeiteområder til vinterbeiteområder.

Flytteleie beskriver lengre leier eller traseer i terrenget der reinen enten drives/ledes/føres eller trekker selv mellom årstidsbeitene.

Bredden på en flyttleie varierer ut ifra terrenget og måten det flyttes på. Det kan være en aktiv driving av reinen, eller at reinen styres i ønsket retning, hvor reinen får beite seg gjennom et område.

Enkelte steder er det utvidelser på flyttleier. Disse utvidelsene markerer beitelommer eller overnattingsbeiter hvor flokken hviler/beiter. Bredden vil variere, blant annet etter terrenget og

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

snøforholdene samt størrelsen og samlingen på flokken. Beitelommer/ overnattingsbeite er markert som utvidelser i reindrifskartet.

Høstflyttingen foregår som oftest mer spredt og over adskillig lenger tid enn vår-flyttingen. Derfor er ofte høstleia bredere en vårleia.

Distriktets siidaer har samme flyttleier mellom høstbeite og vinterbeite, men med forskjellige beitelommer/overnattingsbeite for flokken.

Flytteveien følger denne traséen:

Om høsten flytter distriktet med flokken etter kystlinjen sørover. Flokken slippes over Ruoššavárri til Lákkovuonbáhti (Langfjordbotn), hvor distriktet har de siste årene merket kalvene.

Høstbeiteområde til Hætta siida har vært i Jávrrehušvuomis.

Oskal siida er med flokken i høstbeiteområde i Livččá, før de flytter med flokken til vinterbeiteområdene og slipper flokken sin med vinter nabo flokkene – Oskal siida 27 Joahkonjárga og 33T Ittunjárga siida, som de er sammen med hele vinteren.

Distriktet skiller flokken til to siidaer i Mieron, Luossačahca eller Stornes gjerdeanlegg, og flytter fra gjerdeanlegg til vinterbeiteområde.

Stoppesteder på flyttveien er forskjellige, da dette er avhengig av klimaforhold og reinens kondisjon. Disse kan endre seg, og derfor er det vanskelig lage nøyaktig plan over dette.

Vårflyttingen følger samme traseen tilbake til kalvings land, men kan bli endret under flyttingen, på grunn av klimatiske forholdene og reinens kondisjon.

2.4 Klimaendringers påvirkning av beite og driftsforhold

Klimaendringene som er allerede nå, påvirker distriktet med tanke på beite og driftsforhold.

Skoggrensene stiger, blir fyldigere, som betyr at flokken må trekke seg lengre opp på fjellene og det er mindre beite områder i skogsområder. Som igjen fører til at reinen utsettes for fallfare og i verstefall død.

Distriktet ser også at det er blitt mere låste/islagte beiter, som er et resultat av kaldere somre og varmere vinter. Dette medfører at reieiere må gi ekstra fôr til reinen, for å berges gjennom vinteren.

Klimaendringene har også påvirket vann og elver, med at det er tynnere is som fører til at det er større fare for reinen og reieiere å vandre over vann og elver.

Vinteren har vist at det er veldig uforutsigbare snømengder, mere snø og mer is på bakken.

Om sommeren er det blitt mer insekter, som har medført at det er mere reinsdyr som er dårlige og berørt av for mye insekter.

Det er mindre snøflekker, hvor reinen kan avkjøle seg hvis det er for varmt om sommeren.

Uvanlig varm høst har medført at det har blitt vanskeligere å samle flokken, flokken sprer seg for å

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

finne områder hvor de kan kjøle seg.

Under flytting av reinflokken, så har distriktet ofte måtte ha funnet alternative flyttveier, da klimaendringene medfører uforutsigbarhet med tanke vær og klima forholdene. For eksempel hvis vannet som de er vant til å flytte over ikke har frosset, må de eventuelt gå rundt dette vannet for å komme seg fremover med flokken. Dette medfører at distriktet plutselig ikke følger sin faste flyttvei.

Klimaendringene har også påvirket reineierne, hele familien til reineierne og siidaen. Det er fysisk og psykisk belastning, da uforutsigbart værmønster medfører at reineier alltid må være i beredskap, mye mer enn før.

Endringer i klima og værmønster har også medført mer slitasje på transportmidlene som reineierne bruker, da disse brukes mer da flokken må være mer under tilsyn enn før. Mer slitasje på transportmidlene betyr mer kostand for den enkelte.

2.5 Slakting og kjøttproduksjon

Reinbeitedistriktet foretar hoved slakting i månedsskifte september/oktober. Reinflokken føres til gjerdeanlegg ved Langfjordbotn, Mieron, Luossačahca eller Stornes, hvor reineiere gjør uttak av slaktedy. Disse føres med reintransportbil til godkjent slakterianlegg.

Reinkjøtt er noe av det sunneste kjøttet du kan legge på tallerken. Distriktet har flere bedrifter som er bygd på reindriftsnæringen, som ikke har kjøtt salg som hovedfokus.

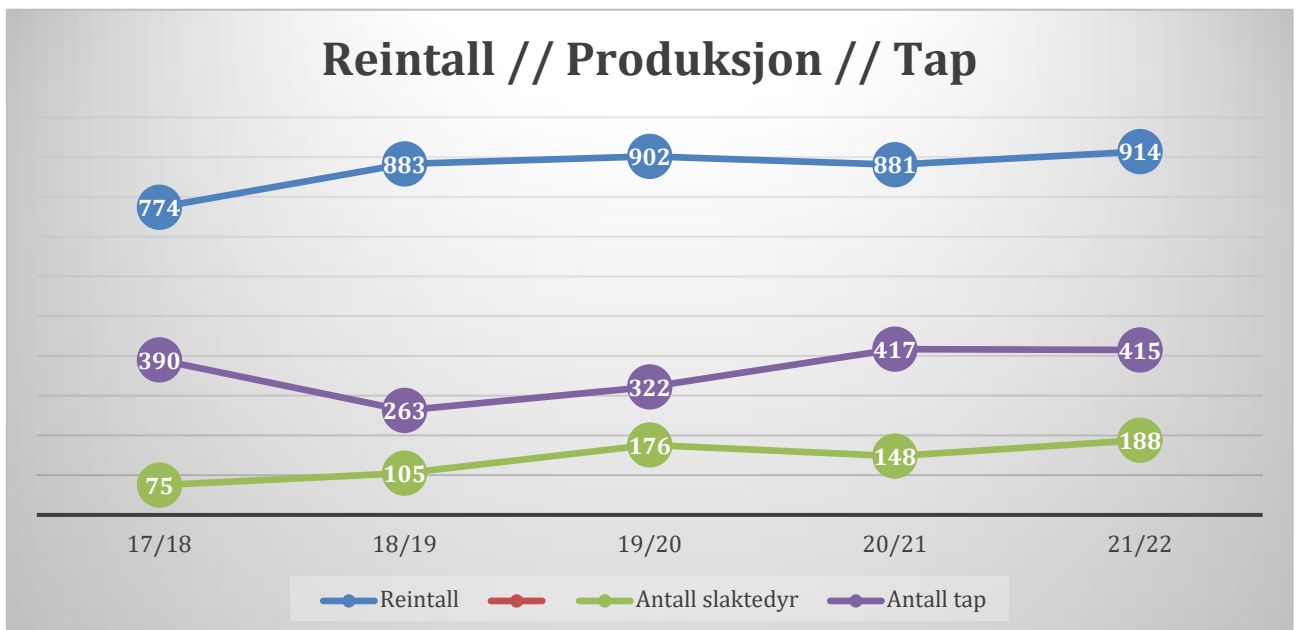
2.6 Øvre reintall, produksjon og eventuell mulig produksjon uten tap til rovvilt

Distriktets reintall er fastsatt til 900 rein i vårflokken av reindriftsstyret pr. 31. mars 2012.

Tabellen under viser utviklingen i slaktekvantum, mulig slaktekvantum uten tap til rovvilt og reintall for de siste fem årene

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Reintall pr. 31. mars	774	883	902	881	914
Slaktekvantum (kg)	1867	1875	3174	2768	4079
Mulig slaktekvantum (kg) uten tap	9861	7040	9535	12057	13236

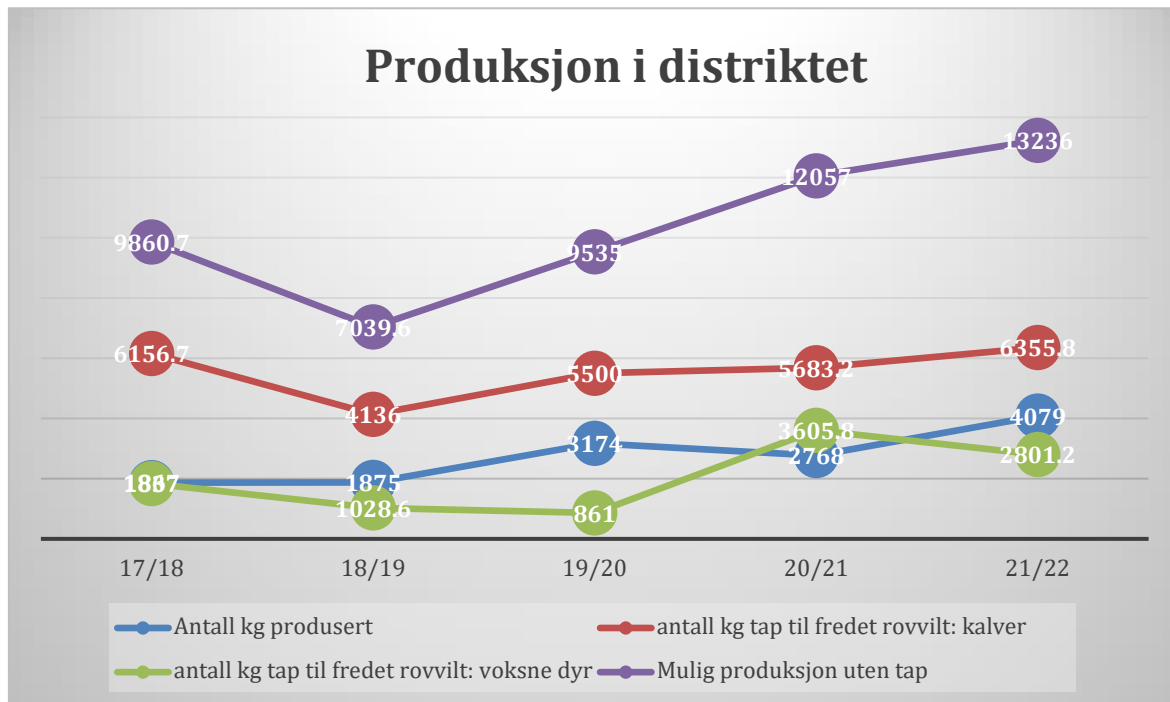

De to siste årene har tap av rein økt. Tapet skyldes en høy rovviltstamme og økt tap til rovvilt.

Uten tap hadde distriktet kunnet øke slakteuttak med ca. 9 000 kg.

Årene 2019/2020 og 2021/2022 har det vært fastslått beitekrise i distriktet, som også må ses i sammenheng med disse tallene.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

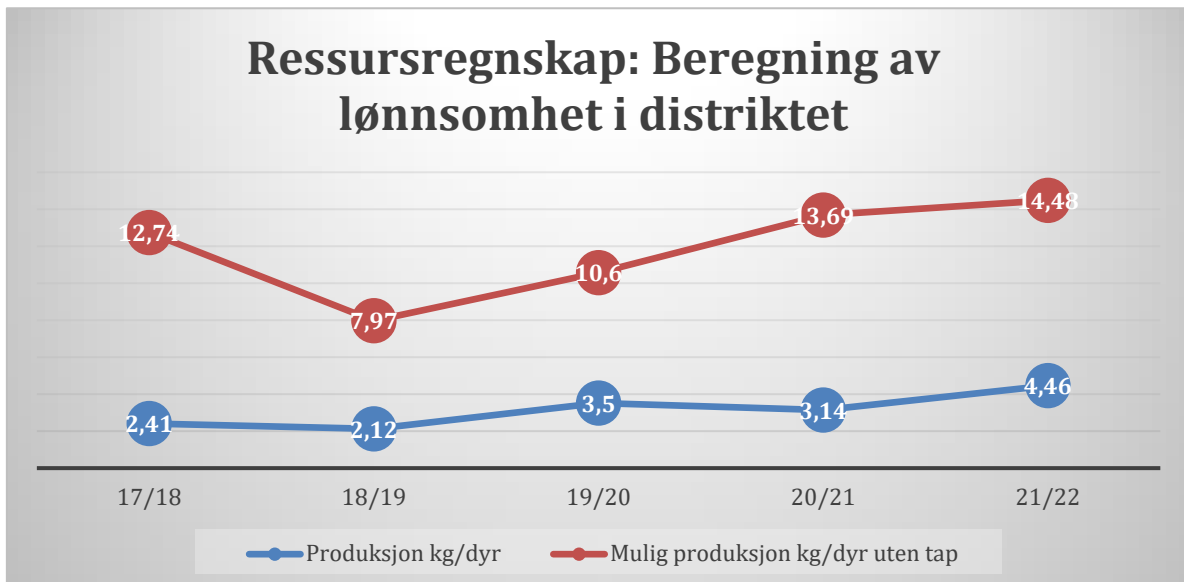
Tabellen viser antall kg produksjon over fem år, og mulig produksjon uten tap. Tabellen viser også antall kg mulig produksjon, som er tapt til fredet rovvilt.

Årene 2019/2020 og 2021/2022 har det vært fastslått beitekrise i distriktet, som også må ses i sammenheng med disse tallene.

Distriktet hadde hatt eksepsjonell god produksjon og lønnsomhet, om det ikke hadde vært tap til fredet rovvilt. Tabellen under viser produksjon og mulig produksjon.

Årene 2019/2020 og 2021/2022 har det vært fastslått beitekrise i distriktet, som også må ses i sammenheng med disse tallene.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

2.7 Sysselsetting og verdiskapning i distriktet.

I Reinbeitedistriktet finnes det næringer som reineiere har som sysselsetting og verdiskapning, som har utgangspunkt i reindriften. Det er reineiere som driver med duodji, driver med turisme, joik og forfatter. Reinbeitedistriktet ser at dette er viktig å opprettholde, for å klare å videreføre samisk språk, tradisjon og kultur.

2.8 Jakt, fangst og fiske i distriktet

Distriktets reineiere har ut ifra gammel tradisjon alltid høstet av naturen. Reindriften § 26 gir rett til å drive jakt, fangst og fiske i statsallmenning. For jakt, fangst og fiske som drives etter bestemmelsene til denne paragrafen, skal det ikke betales leie eller kortavgift. Distriktet har i flere generasjoner drevet med garnfiske under isen og sanrefangst av ryer, om vinteren.

2.9 Motorisert ferdsel

Distriktet har behov for å benytte seg av ulike motorkjøretøy de ulike årstidene. Om sommeren bruker distriktet ATV og båt. Vinteren bukes det snøskuter, men da kan det også være nødvendig å

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

bruke ATV hvis klimaforholdene tilsier det. Om høsten brukes det både ATV, snøskuter og båt. Helikopter kan også være nødvendig ved behov.

Reindriftsnæringas tillatelse til bruk av motorisert kjøretøy i utmark er hjemlet i unntaksbestemmelsene i motorferdselloven og i reindrifftslovens § 23.

Distriktet er avhengig av motoriserte hjelpemidler i forbindelse med forflytning, gjeting, tilsyn, flytting, samling og matauke, samt i forbindelse med transport av utstyr.

I forbindelse med utøvelse av gjeting er det umulig å lage oversikt over traseer på forhånd da dette vil bli så upresist og vil variere fra år til år. Det anmodes om å se til beitebruken.

For ekstrahjelp som ikke er distriktets reineiere, skal siidaandelsinnehaver/distriktsstyret ha utstedt kjøretillatelse.

---

3. Rovvilt i distriktet

Rovdyrproblematikk og arealinngrep må ses på i sammenheng, da disse to faktorene i stor grad bidrar til å innskrenke reindriffts driftsbetingelser.

De siste tiårene har økningen av rovviltbestandene i Norge hatt stor negativ innvirkning på reindriffta. Stortinget har fastslått at det skal være et mål å sikre overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur, men samtidig er det også vedtatt at det skal sikres beitebruk i de deler av landet der det er rovvilt. Dette skaper konflikter mellom rovvilt og reindrift da rovviltet jager, dreper og spiser rein. I de seinere årene har tapene til rovvilt i distriktet ligget på et uakseptabelt høyt nivå. Det er en stor utfordring for reindrifftsneringa og ansvarlige myndigheter å finne løsninger som reduserer tapene, og som sikrer en opprettholdelse av den tradisjonelle reindriffta.

Rovvilt som jerv, gaupe og kongeørn tar en stor del av reinen som blir borte i løpet av et driftsår, og særlig under kalvingsperioden.

Det er svært vanskelig å dokumentere rovdryrtap, omtrent umulig, da et kadaver kan være oppspist av kråke og ravn i løpet av noen timer, eller de kan være bortgjemte og vanskelige å finne.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

I tillegg til direkte tap av rein til rovvilt så forstyrrer rovvilt reinen slik at reinen er urolig på beite, reinen vandrer mye og unnviker store deler av distriktet, særlig frodige dalområder som fungerer som habitat for rovviltet. Dette skaper merarbeid for reineieren og produksjonstap. I tillegg kan det være psykisk belastende å se rein bli skadet og drept av rovvilt. Tradisjonelt er jerven en betydelig skadegjører i distriktet, men alle rovviltarter forekommer, og i de siste årene har det vært knyttet størst utfordringer til tap av rein til ørn.

Distriktet er delt i to ulike typer forvaltningsområder for rovvilt:

- A-område: Viktig område/unglingsområde for å nå bestandsmålsettingene for rovvilt. Virkemidler er tyngre forebyggende tiltak og kvotejakt på gaupe.

Hele vinterbeiteområdet er A-område for bjørn

- B-område: Beitedyra har prioritet. Virkemidler er lisensfelling, kvotejakt, skadefelling og eventuelt hiuttak av jerv.

Hele høst- og vårbeiteområder er definert som A-område for gaupe og jerv.

Hele sommerbeiteområdet er B-område for gaupe, jerv og bjørn.

Kongeørn og havørn er ikke omfattet av forvaltningsområdene. Så langt har dette forvaltningsregimet ikke medført noen store endringer i rovviltsituasjonen. Fortsatt har distriktet betydelige rovviltskader.

Distriktet har store kalvetap, 50 %, gjennom hele drifts året. Kalveprosenten (fødte kalver), er på 93 %. Dette indikerer at det er god kondisjon i simleflokken, da fødselsprosenten er så høy. Merket kalv oppgis å være 82 %. Dette vil si at kalvetap mellom fødsel (i mai) og merking (i Juli) er på 18 %. Etter merking ligger ytterlig kalvetap på 32 %.

Tap av voksne dyr oppgis å være 11 %. Total prosentvis tap i distriktet er 27 %, og er urovekkende høyt. Distriktet fikk erstattet 22 % av de omsøkte rovdryrtapene som ble meldt inn i 2021/2022

Nedenfor er satt opp en oversikt over rovviltsituasjonen på de forskjellige artene i

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

distriktet registrert i rovbase.no fra .....

Ørn

Både havørn og kongeørn finnes i hele distriktet. Det finnes både stasjonære, hekkende par, ungfugler og andre streiførner. Årlig dokumenteres rein drept av ørn, og særlig under kalvingsperioden er kongeørna en formidabel skadegjører.

Ørna dreper mange kalver i løpet av kalvingsperioden, og dette er et stort problem for distriktet.

Uten omfattende gjeting og ekstra overvåkning denne perioden, ville tapene blitt enda større.

Myndighetene må ta dette problemet på høyst alvor og finne tiltak som begrenser skadene.

Det er nærliggende å anta at en stor del av det tidlige kalvetapet skyldes kongeørn. Tross dette, ble i 2021/2022 kun 5,8 % erstattet, som drept av kongeørn.

Gaupe

Gaupen finnes i hele distriktet, og distriktet opplever at det er størst tap på høst, tidlig sommer og sommerstid. Distriktet ønsker skadefelling på gaupe på kalvingsområder for å begrense skader. Forskning viser at gaupas hoved føde i Nord-Norge er rein.

Ulv

Ulv finnes ikke normalt i distriktet, men det hender at streifende individer dukker opp. Sist registrert observasjon av ulv i beiteområdene til Cuokcavuotna var i 2022, da ble det felt ulv i området.

Bjørn

Distriktet har vinterbeiteområdet i Anárjohka nasjonalpark, og er A-området for bjørn. I vinterbeiteområdet er det fast forekomst av bjørn og grensekryssende (finsk) bjørn. Det er også fast forekomst av bjørn på flytteveien fra vinterbeite til kalvingsland. Siidaene er, som nevnt tidligere, de siste som forlater vinterbeiteområdet, da de har vinterbeite innerst i sonen mot Finskegrensen. Mulighet for at det kommer bjørn inn i flokken er veldig stor, da den våkner før siidaene har rukket å flytte fra området. Det har også blitt registrert bjørner i høst- og vårbeiteområdet.

Det er knyttet spenning om omfattende bjørneskader til rein vil bli en ny trend i fremtiden, grunnet store klimaforandringer.

Jerv

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Jerven har sine kjerneområder i hele distriktet. Distriktet har vinterbeiteområdet i Anárjohka nasjonalpark, hvor det årlig er registrert store tap til jerv og forekomst av jerv. Det er i området store antall grensekryssende (finsk) jerv.

Jervestammen vokste seg sterkt på 2000 – tallet og har holdt seg på et høyt nivå de siste årene. Det er årlig svært store skader etter jerv. Jerven tar i større grad reinkalver enn voksen rein, men utover høsten og vinteren så tar jerven også voksne rein. Det er regelmessige ynglinger av jerv i hele distriktet. Særlig store tap i enkelte beiteområder kan ha sammenheng med ynglinger av jerv.

Tross store tap til jerv, ble 2,7 % av distriktets omsøkt jervetap, erstattet.

Tiltak foreslått av distriktet

Det er svært vanskelig å få skadefellingstillatelse på A-område, noe distriktet opplever som en stor utfordring. I tillegg så fins det altfor mye rovvilt i B-området, hvor reinen skal være prioritert. Forvaltningsgrensene må revideres etter rovdyras naturlige habitat og forvaltningen må i større grad gi skadefelling på alle områder der rovvilt blir en trussel. Skadefelling på ørn må også vurderes, særlig i kalvings land.

Jakt etter rovvilt er tidkrevende og setter store krav til jegerne. Det bør gjennom politiske og forvaltningsmessige kanaler utvikles raske og gode rutiner for jakt og skadefelling med gode økonomiske virkemidler, og saksbehandlingen må være enkel og effektiv. Fra grunneierhold bør det tilrettelegges for en rasjonell og effektiv jakt slik at eiendomsgrenser ikke setter barrierer for jakta.

Av tapsforebyggende tiltak som distriktet har omsøkt og har fått tildelt midler til, er ekstraordinært tilsyn med tilleggsforing. Dette hjelper til dels, og er en ordning som bør videreføres. Det har i de siste årene vært minimalt med midler som blir tildelt til distriktet, og vilkår til midlene må revideres slik at det også gagnar reindriftsnæringen.

Informasjon om rovviltskader, om jakt og fellingstillatelser m.m. finnes til enhver tid oppdatert på www.rovviltportalen.no

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

4. Inngrep og forstyrrelser i distriktet

Ulike inngrep i distriktet de siste 20 årene har ført til en vesentlig forringelse av flytte- og trekkleiene i distriktet, da spesielt trekkleiene. Dette gjelder i hovedsak hyttebygging, vassdragsregulering, turistanlegg, turstier, tilhørende veiutbygging og kraftlinjer. Arealtap er ikke erstattet med noe tiltak eller økonomisk kompensasjon.

Arealvern er den mest arbeidskrevende del av distriktets administrative virksomhet. Distriktet opplever det som frustrerende at kommunene behandler de fleste arealsakene én for én, uten å ta hensyn til de samlede konsekvensene for reindrifta og uten å ha en helhetlig plan for reindrifta. En annen utfordring er kommunenes utstrakte bruk av dispensasjoner fra vedtatte planer og lovverk, særlig når det gjelder bygging av hytter og motorferdsel i utmark. Under har vi kommentert de inngrepene og forstyrrelsene som vi opplever som de mest negative for reindrifta:

4.1 Fritidsbebyggelse

Det er omsøkt bygging av dagsturhytte i Lausfjellet, dette er med å bidra til tap av beitearealer og økt ferdsel på sted hvor det er mye ferdsel (menneskelig aktivitet) av distriktet. Reinen, særlig simler med kalv, unnviker disse områdene. Omdisponeringen og utbyggingen av hytteområder går ut over reindrifta ved at beitearealene blir redusert og gjenværende arealer blir mindre attraktive som oppholdssted for rein. Ved fremtidig planlegging av hyttebebyggelse så må eksisterende bebygde områder tas med i den betraktninga. Hvis det skal bygges flere fritidsbygg så må de bygges i eksisterende bebygde områder for å unngå punktering av beiteområder, stenging av trekkleier og i regulerte hytteområder. Det fins en egen veileder for fritidsbebyggelse. Planmyndighet anmodes å bruke denne veilederen. Denne veilederen finnes på: [untitled \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)

4.2 Vannkraft

Bergfjord vannkraft som ligger i Bergsfjord har ødelagt beiteområder. Problemer med kraftverk er at det ofte blir laget veier til kraftverkene slik at store beiteområder blir lett tilgjengelig for allmenheten, med økt ferdsel, forstyrrelser og trafikk. Veien til vannkraft skal ikke utvides.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

4.3 Vindkraft

Det er foreløpig ikke blitt bygd vindkraftverk i distriktet. Vindkraftverk vil ha enorme negative konsekvenser for reindrifta i distriktet. Om det planlegges vindkraftverk til distriktet, skal distriktet tas med tidlig inn i utbyggingsprosesser.

4.4 Kraftlinje

Gjennom distriktet går det mange kraftlinjer. Om det er planlagt nye større kraftlinjer, er uviss for distriktet. Distriktet påminner alle utbyggere om å ta kontakt med distriktet om noen prosesser med utbygging av kraftlinjer i distriktet. Distriktet er åpent for å forhandle avbøtende tiltak for å redusere negative virkninger av kraftledningen.

4.5 Mineralutvinning

Gruvedrift og reindrift går ikke sammen og distriktet er derfor imot enhver form for mineralutvinning. Hvis det planlegges gruvedrift/mineralutvinning, skal distriktet være med tidlig i prosessen.

4.6 Nydyrking

Reinbeitedistriktet har i dag rett til å utøve reindrift i fjellet og annen utmarksstrekning. For reindrifta er nydyrking av areal et inngrep som reduserer og deler opp beiteland. Det kan føre til en forverret driftssituasjon med konflikter som følge av at reinen trekker inn på dyrkede arealer. Beitende rein på vårspirende innmark kan bli en høyst uønsket problemstilling. Inngjerding av oppdyrket mark er det mest brukte tiltak for å dempe konflikt som følge av rein på innmark. Det er mulig å søke om tilskudd, jf. «Forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forhold mellom reindrift og annen part». Formålet med tilskuddet er å bidra til konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og annen part, f.eks. landbruk. Distriktet stiller seg positiv til slike tiltak.

4.7 Ferdsl og friluftsliv

På grunn av sin beliggenhet og sine omgivelser, er distriktet et populært mål for jegere,

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

fiskere, turfolk og klatrere. Det er merket opp faste turstier i fjellet, og det er veldig populært med turer både på våren, sommerstid og på høsten. Det er stadig etterspørsel etter treningsområder for jakthunder, som lett kan komme i konflikt med reindrifta. Alt utmarksareal i distriktet er beiteområde for rein. Det meste av jakta i distriktet foregår med løshund. Det er svært viktig at jegere har kontakt/dialog eller anskaffer seg informasjon om reindrifta i distriktet før jakta starter. Hunder kan skremme og jage rein. Det skjer også skadetilfeller der hunder angriper rein, og i slike tilfeller kan reineier avlive hunden jf. hundeloven.

Den populære turstien er merket i perletur.no. Dette har medført til at simler blir skremt og kalver blir alene. Kalver som ikke er med simla/mora, er lett utbytte for ørn og vil ikke overleve alene.

Gjennom informasjon, gjensidig respekt og dialog kan konflikter og uenigheter reduseres og unngås.

4.8 Motorferdsel

Snøscooterløyper må tilrettelegges i områder hvor det ikke er rein på våren og sen høst, og ikke på kalvings områder. Barmarks løyper bør tilrettelegges i områder hvor løypene gjør minimalt skade. All planlegging av motorferdsel traséer i distriktet må gjøres i tett dialog med distriktet.

5. Verneområder i distriktet

Innenfor distriktets vinterbeiteområde ligger deler av Øvre Ánarjohka nasjonalpark. Distriktet er positiv til vern av beiteområder, men da må reindriften få lov til å sette premisser.

I vår-, sommer- og høstbeiteområdet ligger det pr. i dag nasjonalpark. Det er viktig at distriktets reineiere blir invitert til å sitte i nasjonalparkstyrene og i landskapsvernområdestyrene. Dette for å effektivisere forvaltningen av disse områdene.

Forvaltningsplanen for naturreservat, nasjonalpark og/eller landskapsvernområdet er under utarbeidelse. Planen skal utdype og presisere de enkelte verneforskriftene. Nasjonalparkstyret er ansvarlig for utarbeidning av forvaltningsplanen og i nasjonalparkstyret sitter det ikke folk i fra distriktet. Distriktsplanen skal innlemmes i forvaltningsplanen.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

6. Forhold til nabo-distrikter

Distriktet grenser til 3 reinbeitedistrikter i sommerbeiteområdet. Sørenden grenser mot reinbeitedistrikt 27 Joahkonjarga, sørvest grenser mot reinbeitedistrikt 32 Silvetnjarga og vest grenser mot reinbeitedistrikt 29 Seakkesnjarga ja Silda.

Selv om det er bygd sperregjerder for å hindre sammenblanding av rein mellom distriktene, så hender det at rein fra de andre distriktene kommer inn i våres flokk, og at vi mister rein til de andre distriktene. Utskilling av rein foretas vanligvis når flokkene er i gjerdet, men ved behov kan andre tiltak vurderes. Ved gjennomflytting og annen ferdsel i distriktet skal distriktet bli kontaktet og underrettet.

7. Mål og tiltak i distriktet

MÅL

TILTAK

- Utbedre veinett over myrer og elver

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Begrense rovviltskader
Redusere spor på grunn av utvidet løyper
Øke produksjon i reinflokken
Unngå forsøpling i utmark
Øke inntjening i distriktet

<ul style="list-style-type: none"> - Øke inntjening i distriktet - Større dokumentasjon på tap av rein til rovvilt
Utvidet tilsyn i kalvingsperioden
Foring i kortere perioder
E-bjeller
<ul style="list-style-type: none"> - Unngå tap til rovvilt - Skadefelling
<ul style="list-style-type: none"> - Tidlig slakt - Intensiv kalveslakt
<ul style="list-style-type: none"> - Gode avlsdyr - Tilpasse reinflokken i forhold til beitegrunnlag
Alle midlertidige gjerder pakkes ned
Ta med all søppel

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

**Få bedre arealvern av
beiteområder**

- **Utvikle
turismenæringa**
- **Satse på lokal
slakting og
videreforedling
av kjøtt**
-

- **Bedre samarbeid med kommunene**
- **Utvikle god distriktsplan**
- **Utvikle gode rutiner for besvarelse av
høringer**

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

8. Revidering og vedtak av distriktsplanen

Distriktsplanen rulleres og godkjennes av distriktsstyret hvert 4. år. Ved særlige hensyn kan distriktsplanen revideres oftere.

Før distriktsplanen vedtas, sendes distriktsplanen til kommuner, fylkeskommune og fylkesmannen for orientering og for å få inn eventuelle innspill til planen.

Ordliste

Begreper og definisjoner

Arealbrukskart

Arealbrukskartene er digitaliserte reindriftskart, og dekker samtlige reinbeitedistrikter i Norge. Kartene inneholder forskjellige arealbrukstema, herunder årstidsbeiter, trekk- og flyttleier, gjerder og anlegg. Reindriftskartet er tilgjengelig på NIBIO sin nettside (Kilden).

Beitehage

Et lukket, større gjerde der reinen samles og oppbevares i påvente av å føres inn i et arbeidsgjerde.

Bruksregler

Distriktets interne plan som blant annet skal inneholde regler om beitebruk, reintall, bruk og vedlikehold av gjerder og andre fellesanlegg osv. Bruksregler er unntatt offentligheten.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Brunstområder

Reinen går i brunst i perioden fra slutten av september til midten av november, og da samler oksereinen simleflokkene til parring. I denne tiden er det viktig at reinen får ro og unngår forstyrrelser. Forstyrrelser i denne perioden kan medføre dårligere produksjon og dermed reduserte inntekter. Brunsten bremser flokkens bevegelse og derfor behøver man et enhetlig, ubrutt brunstområde med lengre beitevarighet.

Distriktsgrense

Grense mellom to eller flere reinbeitedistrikt.

Distriktsplan

En offentlig plan om reindrifta som gir de opplysninger om reindrifta i distriktet som er nødvendige for at reindriften sine interesser blir best mulig ivaretatt i den offentlige planleggingen.

Distriktsstyre

Administrasjonen i et reinbeitedistrikt. Skal ivareta reindriften sine interesser i distriktet, samt reinbeiteressursene i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Duodji

Tradisjonell samisk kunsthåndverk og husflid.

Drivlei

En lei eller trasé i terrenget der reinen enten drives fysisk av mennesker eller trekkes av seg selv.

Fangarm

Ledegjerde ved inndriving av dyr til et arbeidsgjerde.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Feltslakteanlegg

Gjerdeanlegg som brukes ved feltslakting av rein og til opplastning av rein som skal til slakteriet.

Flyttlei

En lei eller trasé i terrenget der reinen drives fysisk av mennesker mellom ulike beiteområder og sesongbeiter. Reinen kan oppholde seg på en flyttlei opptil flere dager. Ofte er det praktiske og topografiske forhold (terrengformasjon, bebyggelse skogsforhold o.l.) som gjør at flyttleien ikke kan være bredere enn det den faktisk er, og som gjør at bevaring av flyttleier er særs viktig. Flyttleier må ikke stenges jf. reindriftslovens § 22. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av rein.

Forstyrrelser

Direkte eller indirekte forstyrrelser av rein eller dets habitat som følge av menneskelig aktivitet

Gjeterhytte

Hytte som benyttes av de som gjeter reinflokken, og som er oppført hvor reinen befinner seg over lengre perioder.

Høstbeiteland

Høstbeiteland er ofte områder der reinen bygger seg opp etter insektplagen og spres på leting etter sopp. Høstflyttingen foregår mer spredt og over lenger tid enn vårflyttingen.

Høgsommerland

Høgsommerland er områder som regel over skoggrensa, der reinen oppholder seg midtsommers og får dekket sine behov for beite, ro, avkjøling og minst mulig insektplage innenfor korte avstander. Om dagen står reinen gjerne på snøflekker, mens den beiter ned dalfører med rikere beiter om natta og på kjølige dager.

Inngrep

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Tiltak som medfører innskrenkninger for reindrifta. Enhver forstyrrelse som er med på å nedsette beitetiden og beitekvaliteten og øke energiforbruket hos reinen, samt fysiske arealinngrep i beiteområder.

Kalvingsområde

Under kalvingsperioden knyttes båndene mellom simle og kalv. Simlene beiter derfor ofte i små grupper og gjerne litt spredt for hverandre. Hvis simlene skremmes bort fra kalven uten at det har skjedd en slik preging, er kalven svært utsatt for tap. Forstyrrelser i kalvingsperioden kan også få innvirkning på kalvevektene. Dette har sin årsak i at forstyrrelser kan virke inn på simlas melkeproduksjon, samt at kalvene ikke får ro til å die. Kalvingsland og tidlig vårland er de deler av vårbeiteområdet som beites tidligst og hvor hoveddelen av simleflokken oppholder seg i kalvings- og pigningsperioden.

Låste beiter

Beiter som er utilgjengelige på grunn av is og snø (klimatiske forhold).

Luftingsområder

Når det er varmt er det viktig at reinen har luftingsområder tilgjengelig.

Luftingsområder kan være vindutsatte høydeområder, høydedrag som ikke blir snøfri i løpet av sommeren, skyggeområder, tette skog eller berg. På disse områdene kan reinen trekke for å komme unna insekter og for å kjøle seg ned på varme sommerdager.

Dersom rein, som følge av et inngrep ikke får tilgang til luftingsområder, vil det kunne føre til at reinen vandrer mer og kan medføre til vekttap.

Merkegjerde

Gjerdeanlegg hvor det foretas merking av rein om sommeren eller høsten.

Midlertidig gjerde

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Gjerde som settes opp når det er behov for det. Det trenger ikke oppføringstillatelse og det skal fjernes etter bruk. Se reindriftslovens § 24.

Minimumsbeite

Minimumsbeiter er det årstidsbeitet som begrenser distriktets reintall, og er muligens det viktigste grunnlaget for fastsettelsen av øvre reintall for distriktet.

Vårbeite for okserein

Oksebeiteland og øvrig vårland, der okserein og fiorårskalver oppholder seg i kalvingstida. Hit kan også kalver med simler trekke senere på våren.

Områdegrense

Grense mellom 2 reinbeiteområder, feks. mellom Vest-Finnmark og Troms reinbeiteområder.

Oppsamlingsområde

Område med naturlige avgrensninger hvor reinen samles midlertidig under innsamling, før flytting, kalvemerking, skilling, pramming eller slakt.

Rammebetingelser

Rammebetingelser i reindriften er knyttet til grenser mellom reinbeiteområder, distrikter og siidaer, samt bruksregler, beitetider og reintall.

Reinbeitedistrikt

Reinbeiteområdet er delt inn i flere reinbeitedistrikter (etter reindriftsloven § 6).

Reinbeiteområde

Største forvaltningsenhet innenfor det samiske reindriftsområdet (etter reindriftsloven § 4).

Reindriftsanlegg

Reindriftnas anlegg er ikke tilfeldig plassert i terrenget. De er lokalisert til områder der det er lett å få reinen inn i gjerdet, da blant annet på grunn av topografien i området. I tillegg vil

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

bruken av anlegget være avgjørende for hvilke andre faktorer som er viktige. Her nevnes bruk av anlegget knyttet til merking, skilling og slakting.

Et slakteanlegg må gjerne være nær vei, mens et merkegjerdet må være på en luftig plass med tilgang til vann. Forstyrrelser i dette området vil vanskeliggjøre arbeidet med reinen, noe som kan føre til at reinen må være i området lenger enn nødvendig. Dette kan generelt sett innebære produksjonstap og utgifter i form av merarbeid.

Reindriftsloven

Lov om reindrift av 15. juni 2007 nr. 40.

Reindriftsvei

Veg som er bygd for bruk under reindrift, f. eks. til reindriftsanlegg.

Reinmerke

All tamrein tilhørende en og samme eier har et unikt øremerke. Merkene blir unike ved å kombinere ulike snittformer. Innenfor distriktet skal all rein øremerkes ved snitt i øret med eierens registrerte merke. Merking av rein og registrering av rein reinmerke er regulert i reindriftslovens kapittel 5.

Ressursregnskapet

Årlig publikasjon utgitt av Landbruksdirektoratet. Ressursregnskapet er et økologisk regnskap over reindriftenes ressursgrunnlag og ressursutnyttelse.

Samiske reinbeiteområde

Det området hvor den samiske befolkningen har på bakgrunn av alders tids bruk rett til å utøve reindrift, innenfor delene av fylkene Finnmark, Troms, Nordland, Nord Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark hvor reindriftssamene fra gammelt av har utøvet reindrift.

Siida

Geografisk og sosial betegnelse for en gruppe av reineiere som utøver deler av driften i fellesskap innenfor et bestemt areal. Se reindriftslovens § 51.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

Siidaandel

Begrepet siidaandel ble innført ved reindrifftsloven av 2007 og erstatter den tidligere driftsenheten. Siidaandel er en familiegruppe eller enkeltperson som er del av en siida, og som driver reindrift under ledelse av en person eller av ektefeller eller samboere i fellesskap (reindrifftslovens § 10).

Skillegjerde

Gjerdeanlegg som brukes til skilling av dyr. Kan være i bruk flere ganger i året.

Sperregjerde

Permanent gjerde som sperrer for rein, f.eks. mellom reinbeitedistrikter, for å hindre sammenblanding.

Svømmelei

Svømmelinje der reinen vanligvis svømmer over sund, fjorder eller lignende.

Særverdiområde

Med særverdiområder menes flyttlei, trekklei, brunstland, kalvingsland, sentrale luftingsområder, samt områder i og ved anlegg til merking, skilling og slakting.

Særverdiområder er områder med viktig betydning for produksjon.

Totalregnskapet

Årlig publikasjon utgitt av Landbruksdirektoratet. Totalregnskapet er en publikasjon som viser det samlede økonomiske resultatet for reindriffta totalt og regionalt.

Trekkleier

Reinen er avhengig av å kunne veksle mellom beiteområder, samt ha fri tilgang til de ulike delene av hvert enkelt årstidsbeite. Trekkleier er naturlige ferdselsårer der reinen uhindret og naturlig trekker, uten menneskelig driving, mellom viktige beiteområder.

Årstidsbeiter

Reindriffta bruker forskjellige årstidsbeiter i løpet av et reindrifftsår. Årstidene som brukes kalles vinter, vårvinter, vår, forsommer, sommer, høst, parring og høstvinter. Hvert enkelt

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025

årstidsbeite har særegne kvaliteter som gjør det spesielt egnet til reinens bruk den bestemte årstiden. Det medfører at reindriften er avhengig av alle årstidsbeitene, og hvis man tenker at all inngrep blir lokalisert til et årstidsbeiteområde, kan det føre til at reindriften ikke kan overleve på tradisjonelt vis på de øvrige årstidsbeitene.

Årstidsbeitene er et resultat av variasjonen i naturen. F.eks. krever gode vinterbeiter næringsfattig berggrunn og lite snø. Kalvingslandet krever godt lende og at simlene får tilgang til næringsrike grøntbeiter som først smelter fram om våren.

Versjon	Oppdatert	Vedtatt
1.0	2009	Årsmøte 2009
2.0	2025	Årsmøte 2025